

NOTAT OM BÆREKRAFT

**Vedtatt av Styret i Sandefjord kommunale Pensjonskasse 04.09.2024, med virkning fra
01.10.2024**

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. BAKGRUNN	3
2. ROLLER OG ANSVARFORDELING	3
3. PENSJONSKASSENS TILNÆRMING	4
VEDLEGG 1 – INTRODUKSJON TIL NØKKELBEGREPER	6
ESG	6
FNs bærekraftsmål	6
Parisavtalen	7
EUs taksonomi	7
Oljefondets eksklusjonsliste	8
UN PRI	8
SFDR	8
VEDLEGG 2: FNS BÆREKRAFTSMÅL	9
VEDLEGG 3 – SKPS ÅRLIGE SJEKKLISTE OVERFOR FORVALTERE (2023)	10

1. BAKGRUNN

Sandefjord kommunale Pensjonskasse («SkP» eller «Pensjonskassen») legger minimum til grunn at våre investeringer forvaltes og drives i tråd med gjeldende lovverk. Å maksimere porteføljens avkastning innenfor de gitte risikorammer og innenfor gjeldende lover har vært den tradisjonelle tilnærmingen til forvaltning.

Bærekraftige investeringer innebærer å legge ytterligere lag med krav og forventninger inn i forvaltningen.

Bærekraftige investeringer omtales ofte med ulike navn med tilnærmet samme mening.

- «Ansvarlige investeringer» og «ESG» er i praksis synonymer til det brede bærekraftsbegrepet. ESG er begrepet som oftest brukes innen kapitalforvaltning.
- «Grønne» investeringer er oftere koblet opp mot miljødimensjonen, dvs E'en i ESG, samt EUs definisjon på grønne investeringer.

Bærekraft og ESG brukes i dette notatet synonymt. Å hensynta bærekraft kan gjøres på to måter, gjennom

- hvilke selskap man som investor eier
- hvordan man som investor eier disse selskapene

Hvilke selskap. Man kan som investor ha som målsetning at porteføljen skal:

- bidra positivt til utslippsmålet i Parisavtalen
- bidra til at man når ett eller flere av FNs 17 bærekraftsmål
- unngå investeringer i selskap som selger spesielle produkter (f.eks. våpen, tobakk, kull, olje, alkohol eller gambling)
- unngå investeringer i selskap som har demonstrert en alvorlig, uønsket adferd (f.eks. korrupsjon, menneskerettigheter, miljøskade, skatteunndragelse el.l)

Hvordan man eier. I tillegg kan man som investor øke ambisjonsnivået fra å være en passiv, finansiell eier til å

- kommunisere eierforventninger til selskapene i porteføljen
- utøve eierskap, i praksis ved å stemme på generalforsamlinger og å påvirke gjennom dialog med selskapene

2. ROLLER OG ANSVARFORDDELING

Pensjonskassen bruker profesjonelle forvaltere i sin forvaltning og har ikke direkte eierskap i enkelt-selskap. Rollene innen utøvelsen av bærekraftige investeringer / ESG i en slik modell kan illustreres som en tredelt pyramide:

	Nivå		Eksempel
	1	Kapitaleier	Sandefjord kommunale Pensjonskasse
	2	Fond/forvalter	DNB, Alfred Berg, Nordea
	3	Underliggende selskap	Equinor, Tomra, Telenor

Verktøykassen på hvert av nivåene i pyramiden har enkelte fellestrekk og noen forskjeller:

Pensjonskassen kan som kapitaleier:

- Bruke ESG som kriterie ved kjøp og salg av fond samt ved forvaltervalg
- Sette krav til forvaltningen og rapportering fra forvalterne

Forvalterne og fondene kan på sin side

- Ekskludere / utelukke selskaper (som f.eks. Oljefondet gjør i sin eksklusjonsliste)
- Være aktive eiere (stemme, påvirke og ha dialog med porteføljeselskapene)
- Integre ESG i hele investeringsprosessen
- Kreve ESG-rapportering fra selskapene
- Etterleve industristandarder (f.eks. UN-PRI)

Til slutt kan selskapene

- Endre sin virksomhet
- Forankre ESG i ledelsen
- Ha ESG-prosedyrer og policies
- Måle og rapportere på ESG
- Etterleve globale standarder (f.eks. FNs Global Compact)

Pensjonskassen har følgende interne ansvarsfordeling:

Styret er pensjonskassens øverste organ og har det overordnede ansvaret for pensjonskassens strategi for kapitalforvaltning, herunder vår tilnærming til bærekraft / ESG.

Daglig leder har ansvar for å implementere pensjonskassens strategi for kapitalforvaltning, herunder policy for ansvarlige investeringer.

3. PENSJONSKASSENS TILNÆRMING

Sandefjord kommunale Pensjonskasses tilnærming til bærekraftige investeringer / ESG er inntatt i strategi for kapitalforvaltning:

BÆREKRAFTIGE INVESTERINGER / ESG

I forvaltningen av SkPs midler skal bærekraft / ESG hensyntas. SkP ønsker derfor at aksje- og renteforvaltningen

1. skjer i samsvar med FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI)
2. som et minimum anvender Statens pensjonsfond utlands eksklusjonsliste.

Hele SkPs forvaltningsprosess skal gjenspeile målet om bærekraft og det skal årlig rapporteres til Styret hvordan SkPs forvaltere ivaretar dette. Det vises for øvrig til «Notat om bærekraftige investeringer».

Pensjonskassen bruker profesjonelle forvaltningsmiljø i sin forvaltning. I praksis betyr dette dermed at pensjonskassens administrasjon

- hensyntar ESG ved fondskjøp
- årlig ber forvalterne rapportere ESG og avvik (se eksempel i vedlegg 4) og rapporterer dette videre til styret
- kan la ESG være trigger for å selge fondsandeler

Pensjonskassen anerkjenner at fagområdet og markedspraksis er i sterk utvikling. Temaet gjennomgås derfor årlig, som en del av revisjonen av strategi for kapitalforvaltning, for å fange opp endringer og utvikling i markedspraksis.

SFDR

Pensjonskassen gjør ikke selv direkte investeringer i selskaper, men anvender profesjonelle forvaltere:

- Alle aksje- og renteforvalterne har signert UN PRI
- Oljefondets eksklusjonsliste anvendes som et minimum
- Alle pensjonskassens aksje- og rentefond er normalt klassifisert som minimum «Artikkel 8»-fond

Offentliggjøringsforordningen (SFDR) har meget strenge krav til å dokumentere investeringenes påvirkning på bærekraftsfaktorer. Som en følge av ressurskrevende datafangst og foreløpig lav

datakvalitet, er det SkPs oppfatning at det foreløpig er vanskelig å på en god måte tallfeste hvordan pensjonskassens investeringsbeslutninger påvirker bærekraftsfaktorer. Pensjonskassen forventer at både bærekraftsmetodikken og datatilgangen videreutvikles og at det etter hvert vil være mulig å dokumentere konsekvensene av fremtidige investeringsbeslutninger. SkP tar foreløpig ikke hensyn til investeringsbeslutningers negative konsekvenser på bærekraftsfaktorer, slik dette er definert i offentliggjøringsforordningen.

VEDLEGG 1 – INTRODUKSJON TIL NØKKELBEGREPER

ESG

Begrepet ESG er mye brukt innen kapitalforvaltning og er en forkortelse for

- E - Environment (Miljø)
- S - Social (Sosiale forhold)
- G - Governance (Selskapsstyring):

E – Environment / Miljø

Hvordan bidrar selskapet / fondet innen

- Klimaendringer og CO2
- Vann-, luft-, jord- og støyforurensning
- Råvare-, vann- & energiforbruk
- Avfall

S – Society / Sosiale forhold

Hvordan bidrar selskapet / fondet innen:

- Menneskerettigheter
- Arbeidstakerrettigheter og HMS
- Datasikkerhet og personvern
- Forbrukerrettigheter og produktsikkerhet
- Myndighets- og lokalmiljørelasjoner
- Skatt

G - Governance / Selskapsstyring

- Rapportering og transparens
- Styrets sammensetning og uavhengighet
- Ledelsens sammensetning og avlønning
- Likestilling
- Korrupsjon

Utfordringen med ESG har vært og er fremdeles mangelen på et enhetlig og objektivt rammeverk. I tillegg er datagrunnlaget fra de underliggende selskapene fremdeles mangelfullt, slik at vurderingene ofte baserer seg på modellerte eller estimerte data. Forvalterne og dataleverandørene har sine egne løsninger og målemetoder, slik at et selskap kan bli vurdert vesentlig forskjellig av ulike leverandører.

FNs bærekraftsmål

I 2015 vedtok FN 17 bærekraftsmål frem mot 2030. Disse er vist i vedlegg 2.

Innen kapitalforvaltning er disse målene i begrenset grad adoptert. Enkelte smale fond, f.eks. bransjefond vil i sin natur treffe målrettet på ett eller et fåtall bærekraftsmål. F.eks. vil et fond for fornybar energi med en portefølje av vind- og solkraftselskaper treffe svært godt på bærekraftsmål 7 – Ren energi til alle.

Foreløpig finnes det ikke bredt anerkjente systemer for aggregering og rapportering på måloppnåelse ift. bærekraftsmålene fra selskapene via fondene til kapitaleierne/investorene. Dette er en forutsetning for å kunne velge og vurdere brede aksjefond.

Parisavtalen

Parisavtalen fra 2015 søker å begrense global oppvarming til «godt under» 2 °C, sammenliknet med førindustriell tid. Avtalen pålegger nasjonene å legge planer for de nødvendige utslippskuttene samt å følge opp disse.

Det er foreløpig utfordringer knyttet til metodikken for hva Parisavtalen betyr på selskapsnivå.

Enkelte indeksleverandører har begynt å levere indekser som er «Paris-aligned», dvs hvor selskapene i indeksene understøtter og har planer for å oppnå klimamålet.

Det er et stort antall markedsaktører som jobber med å måle og rapportere klimautslipp pr. selskap, som deretter kan sammenlignes, aggregeres og vurderes over tid. Utslipp fra et selskap kan måles med tre avgrensninger

- Scope 1 - Direkte utslipp fra selskapets egen virksomhet
- Scope 2 - Indirekte utslipp fra kraftproduksjon
- Scope 3 - Alle indirekte utslipp i selskapets verdikjede

Utslipp av klimagasser konverteres til CO₂-ekvivalenter iht oppvarmingseffekt. Målingen kan skje enten på bakgrunn av rapporterte tall eller være estimater, basert på sammenlignbare selskaper. Porteføljens vektete utslipp, karbonintensitet, omtales som WACI (Weighed Average Carbon Intensity).

EUs taksonomi

EUs handlingsplan for bærekraftig finans har tre hovedmål

1. Kanalisere kapitalflyt mot bærekraftige investeringer og vekk fra sektorer med høye klimautslipp
2. Integre klimarisiko i den finansielle risikostyringen
3. Understøtte transparens og langsiktighet

EUs rammeverk («taksonomi») for bærekraftig finans er under innføring, som en del av denne handlingsplanen. Taksonomien skal definere hva en bærekraftig aktivitet er. For at en aktivitet kan klassifiseres som bærekraftig må den oppfylle alle følgende tre kriterier:

- 1) Bidra vesentlig til minst ett av følgende seks miljømål:
 - a) Begrensning av klimaendringer
 - b) Klimatilpasning
 - c) Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og havressurser
 - d) Omstilling til sirkulærøkonomi
 - e) Forebygging og bekjempelse av forurensing
 - f) Beskyttelse og gjenopprettelse av biologisk mangfold og økosystemer
- 2) Ikke vil være til vesentlig skade for noen av de andre miljømålene
- 3) Oppfylle minimumsvilkår til sosiale forhold og selskapsstyring

Selskaper som er notert på regulerte markeder og som overstiger visse størrelsesterskler vil være pliktig til å offentliggjøre sin etterlevelse av taksonomien.

EUs taksonomi forventes å bli den viktigste drivkraften for bærekraft i de europeiske kapitalmarkedene i årene som kommer. Rammeverket er under utarbeidelse. De to første hovedmålene over (a. og b.) er operasjonalisert i konkrete krav for ulike sektorer/industrier. Operasjonaliseringen av de fire siste målene er i prosess, dog noe forsinket.

Når taksonomien rulles ut, vil man kunne bruke regelverket til å avgjøre hvilke aktiviteter i de ulike selskapene som defineres som bærekraftige og i neste omgang kan dette aggregeres opp på fonds- og indeksnivå.

Oljefondets eksklusjonsliste

Statens Pensjonsfond Utland, populært kalt Oljefondet og forvaltet av NBIM var tidlig ute og definerte lister over selskaper man ikke ønsket å investere i, en såkalt eksklusjonsliste. Etske utelukkelse skjer på bakgrunn av to hovedkriterier, produkter eller adferd:

- Produktbasert utelukkelse. Produksjon av enkelte våpentyper (kjerne- og klasevåpen), tobakk eller kull (gruvedrift eller kullkraft)
- Adferdsbaserte utelukkelse. Grove brudd på etiske normer, som korrupsjon, menneskerettigheter, miljø eller klimagasser

Norges Bank har et eget Etikkråd som gir råd til hovedstyret om slike utelukkelse. Totalt ca. 170 selskaper er nå ekskludert gjennom denne listen.

UN PRI

UN PRI (Principles for Responsible Investment) er et FN-støttet investornettverk. Man kan signere støtte til seks investorprinsipper

1. Vi skal innarbeide ESG i investeringsanalyser og beslutningsprosesser.
2. Vi skal være aktive eiere og innarbeide ESG i vår eierskapsutøvelse.
3. Vi skal arbeide for tilfredsstillende rapportering av ESG fra de selskapene vi er investert i.
4. Vi skal fremme aksept for, og implementering av, disse prinsippene i finansmarkedet.
5. Vi skal samarbeide for å sikre en effektiv gjennomføring av disse prinsippene.
6. Vi skal rapportere våre aktiviteter og utviklingen i arbeidet med implementering av prinsippene.

Ca 50 norske kapitalforvaltere og -eiere har signert UN PRI, bl.a KLP, Storebrand, DNB, Nordea, Fondsfinans, Danske Bank og Alfred Berg.

SFDR

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) er en EU-forordning som skal sikre åpenhet og korrekt fremstilling av bærekraft og ESG i finansielle produkter og hos finansielle markedsaktører. Den pålegger aktørene, blant annet pensjonskassen, å opplyse om hvordan bærekraft blir hensyntatt. SFDR har tre ulike nivåer av rapporteringskrav:

- Artikkel 9 – Produkter som har bærekraft som hovedmål
- Artikkel 8 – Produkter som fremmer ESG, men som ikke har bærekraft som sitt hovedmål
- Artikkel 6 – Andre produkter, som ikke fremmer ESG

De fleste norskregistrerte fond er klassifisert som artikkel 8, noen spesialfond er artikkel 9 og noen helt passive indeks- og høyrentefond er artikkel 6.

VEDLEGG 2: FNS BÆREKRAFTSMÅL

FN vedtok i 2015 17 mål for bærekraftig utvikling frem mot 2030:

1. **Utrydde fattigdom:** Utrydde alle former for fattigdom i hele verden
2. **Utrydde sult:** Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk
3. **God helse og livskvalitet:** Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder
4. **God utdanning:** Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle
5. **Likestilling mellom kjønnene:** Oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet
6. **Rent vann og gode sanitærforhold:** Sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle
7. **Ren energi til alle:** Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris
8. **Anstendig arbeid og økonomisk vekst:** Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle
9. **Industri, innovasjon og infrastruktur:** Bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon
10. **Mindre ulikhet:** Redusere ulikhet i og mellom land
11. **Bærekraftige byer og lokalsamfunn:** Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige
12. **Ansvarlig forbruk og produksjon:** Sikre bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre
13. **Stoppe klimaendringene:** Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem
14. **Livet i havet:** Bevare og bruke havet og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling
15. **Livet på land:** Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold
16. **Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner:** Fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer
17. **Samarbeid for å nå målene:** Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling

Disse 17 hovedmålene er videre brutt ned til 169 delmål.

VEDLEGG 3 – SKPS ÅRLIGE SJEKKLISTE OVERFOR FORVALTERE (2023)

1. Er Forvalter «UN PRI signatory»? Siden når?
2. Er i så fall Forvalters UN PRI rapportering tilgjengelig for oss på forespørsel?
3. Er Forvalter compliant med FN Global Compact?
4. Anvender Forvalter NBIMs eksklusjonsliste i forvaltningen av Fondene?
5. Hadde noen av Fondene noen brudd med NBIMs eksklusjonskriterier gjennom 2023?
6. Har dere som strategi å utøve aktivt eierskap / anvende stemmeretten deres?
7. Brukes ESG som verktøy også i Forvalters renteforvaltning?
8. Er det andre vesentlige ESG tema som dere vil anføre?